
Mrtvý cizinec

Louis L' Amour

Úsvit se vplížil jako duch do tiché ulice, šedivé, plné prachu, lemované prkennými chodníky, dřevěnými zábradlími k uvázání koní a několika koryty s vodou. Domy s falešnými průčelími se střídaly s těmi, které vystavěli z cihel nebo z kamene; v některých se leskly výklady nabízející k prodeji různé zboží, jiné měly okna osleplá a prázdná.

Zaznělo prásknutí dveří, po něm ožila pumpa u studny a rezavým čepem si naříkavě stěžovala, do toho zakokrhala kohout... Vzápětí mu odpověděl jiný z opačného konce městečka.

Na konci ulice se objevil osamělý kovboj na koni, který se zdál jako v posledním tažení. Zahlédl vývěsní štít, na kterém stálo „Bon-Ton Restaurant“ a zamířil k němu. Tu kůň poplašen odskočil a jezdec současně spatřil muže nehybně ležícího v prachu vedle chodníku.

Napřed si prohlédl tělo ze sedla, pak slezl z koně a uvázal ho k zábradlí. Zkusil dveře do restaurace a už se zklamaně odvracel, ale zarazil se, protože zevnitř se ozval zvuk kroků. Dveře se otevřely a příjemný hlas ho vyzval: „Pojďte dál, prosím. Káva už je hotová a snídaně bude za pár minut.“

„Nikam nespěchám.“ Kovboj si otočil židli, rozkročmo se na ni usadil a nechal si nalít kávu. „Venku na ulici leží mrtvej chlap.“

„Cože, zase? To je tenhle týden už třetí. Jen počkejte do soboty. V sobotu v noci se tady pokaždé strhne pořádná mela. Ale radši se od toho držte stranou.“

„Podobný věci jsem viděl tam i onde. Já se do ničeho takovýho nepletu. Jedu do Carsonu a odtud budu pokračovat vlakem.“ Trhl hlavou směrem k ulici. „Už jste se na něho dívala?“

„Ne... A ani se k tomu nechystám. Mrtvé chlapy už jsem viděla. Dvacet, možná pětadvacet, každou chvíli nějakého. Na mrtvých není nic, co by mě mohlo potěšit. Většinou to koupili při opilecké hádce, to je jisté. Stává se to v jednom kuse.“

Po ulici procházela nějaká žena a její podpatky hlasitě klapaly na prkeném chodníku. Minula mrtvého, ohlédla se po něm, ale pokračovala dál v cestě a vešla na poštovní úřad.

Pak zase přecházel přes ulici muž, který odbočil z původního směru a sklonil se nad mrtvým. Chytil ho za vlasy, otočil hlavou tak, aby mu viděl do obličeje. „Tenhle? Nejspíš se to dalo čekat,“ zabručel, napřimil se a šel dál.

V ulici zaznělo prásknutí dalších dveří a někdo si falešně notoval popěvek o ulicích Lareda. A stejně jako předtím následovalo skřípavé pumpování vody.

Z pošty vyšla žena, podívala se na mrtvé tělo a vykročila rovnou ke dveřím kanceláře městského maršála. Rázně na ně zabušila.

„Bordene! Bordene! Jste tam?“

Ve dveřích se objevil vysoký mladý muž a natahoval si šle na ramena. „Copak se děje, Prissy? Došly vám snad známky?“

„Tamhle na ulici leží mrtvý muž, Bordene Chantry, a je to hanba. To přece... ano, měl byste se stydět! Co jste to za maršála?“

„Včera večer jsem tady ani nebyl, víte, paní? Musel jsem odjet do Picketwire. Nejspíš po sobě zase stříleli nějakí opilci.“

„Na tom vůbec nesejde, jak se to stalo, Bordene Chantry, ale postarejte se, ať to tělo z ulice zmizí. Kam to s tímhle městem spěje? Válí se tady mrtvá těla, noc co noc se po ulicích střílí anebo někdo skončí pobodaný nožem. A to si říkáte maršál?!“

„Ne, paní, neříkám si maršál. Za maršála mě vybrala městská rada. Já jsem býval jen obyčejný rančer, dokud nepřiletěla od severu ta ledová bouřka. Zatraceně, vždyť už jsem počítal s tím, že příští jaro by ze mě mohl být náramně bohatý člověk!“

„To nepostihlo jen vás, Bordene, ale i další rančery. Tak se hleďte postarat o to tělo, maršále, nebo si na vás budu stěžovat na výboru.“

Borden Chantry se zachechtal. „Ale, ale, Prissy, to byste přece neudělala, že ne? Ta smečka starých bab...“

„Budte zticha, Bordene! Kdyby vás tak slyšely, jak o nich mluvíte, to byste...!“ Větu nedokončila, otočila se na podpatku a vracela se na poštu.

Po ulici přicházel vysoký plavovlasý muž a zastavil se před úřednou maršála. „Copak se děje, Borde? Máš potíže?“

„Vypadá to tak. Tamhle na ulici leží nějaké tělo a naše poštmistrová mně kvůli tomu přišla vynadat. Člověk by řekl, že ještě neviděla mrtvého chlapa... při jejím věku.“

„Čím míň se před ní budeš zmiňovat, jak je stará, Borde, tím líp pro tebe.“ Muž se ohlédl po mrtvém. „Kdo to je? Někaják opilec?“

„To nejspíš. Ještě nikde jsem neviděl, že by tolik chlapů nedokázalo zvládnout pití. Jdou, dají si jednu klátivou whisky a hned jsou na světě nějaké problémy.“

„Klátivou whisky?“

„Jasně,“ uchechl se Chantry. „Dáš si panáka a už se potácíš a do všeho vrážíš.“

„Jak to vidíš se snídaní, Borde? Odlífruj tu mrtvolu někam do kůlny a pak přijď. Objednám ti u Eda pořádnou šunku s vejci.“

„Dobrá. Jen s tím moc nepospíchej, Langu. Musím sehnat Velkého Joea, aby mi ho někam uložil.“

Langdon Adams vyšel na chodník, přesunul se do Bon-Tonu a posadil se ke stolu poblíž okna.

Zdejší město se zatím nestačilo příliš rozrůst, ale byl tady doma. Také zde chtěl zůstat už natrvalo, protože se tu žilo docela dobře, ačkoli se i tady občas strhly nějaké rvačky mezi honáky a horníky.

Pozoroval starého indiána, jak couvá s bryčkou k zábradlí, a pak viděl, že Borden Chantry společně s rudochem nakládají mrtvého muže na povoz. Indián pak s bryčkou odjel.

Borden si oprášil ruce a vešel do restaurace.

Z kuchyně se vynořila tučná prsatá žena. „Tu máte, chlapi. Zatím si dejte tohle, ale Ed už chystá další. Hnedka ráno jsme tady měli nějakého kovboje, a ten toho snědl za tři chlapy! Takového člověka jsem ještě neviděla.“

Borden Chantry zašel do kuchyně, nalil si ze džberu vodu do umyvadla a umyl si ruce.

„Co to bylo za chlapy?“ Ed se obrátil od plotny se špachtlí v ruce. „Tys ho znal?“

„V životě jsem ho nepotkal, Ede. Měl jsem dojem, že šlo o docela slušného chlápka. Určitě nevypadal jako nějaký opilec.“

Chantry prošel nálevnou mezi stoly až k oknu. Langdon Adams k němu vzhledl a usmál se. „No, jak se cítíš coby maršál dobytčářského města?“

„Mně na tom zase tak moc nesejde, Langu. Radši bych žil jako rančer, ale musím říct, že otcové tohohle města se ke mně zachovali laskavě, když mi tu práci nabídli. Byl jsem v té době opravdu na dně.“

„Ano, a nejen ty – Kolik takových bylo? Nikdy jsem nezažil, aby se z tolika bohatých lidí přes noc stali žebráci. Já jsem měl kliku. Na zimu mi nezůstalo nějak moc dobytka a stádo se zrovna na tu noc usadilo dole v roklinách, takže na ně vítr nemohl. Přišel jsem nanejvýš o tři nebo čtyři kusy.“

„Blossom to taky zvládla. Nenajde se moc takových, kteří by v životě dělali tak málo chyb jako tahle vdova. Pořádně své stádo zredukovala, důkladně je probrala a nechala si jenom dobré, silné kusy, které by dokázaly zvládnout kde co, a její dobytek tu slotu taky přečkal v pořádku.“

„Je to výborná ženská.“

Borden se po kamarádovi podíval. „Je pravda, že jí tak trochu nadbíháš? Nemůžu říct, že bych se ti divil. Ona je opravdu moc hezká a patří jí nejlepší ranč v celém okolí. A když koupíš od starého Williamse jeho ranč...“

„Ještě jsem ho nekoupil. A nejsem si jistý, jestli to vůbec chci udělat.“

„Cože? Jeho pozemky leží přece vedle jejího ranče, kdybys je koupil a potom se s ní oženil, patřilo by vám dvěma skoro dvacet tisíc akrů nejlepších pastvin ve státě.“

Ed jim přinesl šunku s vejci a dolil kávu do hrnků. Pak se obkročmo posadil na židli k jejich stolu. „Chytil jsi toho zloděje koní, Bordene?“

„No jo. Utekl dost daleko, ale dostal jsem ho. Ukradl ty dvě Hyattovy kobyly. Nic horšího nemohl udělat. Asi netušil, že v celém státě nenajde takové dva koně, tak úžasně stavěné a vůbec skvělé. Nejhorší na tom bylo, že v téhle části země je každý zná. Hyatt Johnson o nich vykládal kdekomu a v jednom kuse se s nimi předváděl a napařoval se... Ukrást zrovna tyhle dva koně, to mohl vymyslet jedině cizinec nebo někdo padlý na hlavu.“

„A co z toho byl ten zloděj?“

„No přece cizinec. Aspoň rozhodně nemluvil, jako by neměl všech pět pohromadě,“ utrousil Chantry. „K jeho tábořišti jsem se dostal těsně před rozbřeskem a klidně jsem čekal, dokud se nevyhrabal z pelechu a nezašel do křoví. Pak jsem se zvedl a sebral mu opasek s revolverem i pušku, sedl jsem si na zem a čekal, až se vrátí. Tvářil se dost vyjeveně.“

„Už ti někdo utek, Bordene, co ses stal maršálem?“ zeptal se Ed zvědavě.

„Ne... Ale zatím jsem jich honil jenom pár, čtyři nebo pět. Když chlap něco ukradne, no tak se ho snažím chytit. Když chlap někoho zabije a dá se na útěk, vypravím se za ním a přivedu ho k soudu. Jenže kdyby se tady člověk snažil vyšetřovat a poslat do basy všechny, kteří si sem tam vystřelí nebo na někoho vytáhnou nůž, tak by za chvíli zbyl v městečku jenom kazatel, a to...“

„Kazatel?“ ušklíbl se Ed. „To našeho kazatele málo znáš. Taky už má nějaké ten škraloup, nemyslí.“

„No, o tom já nic nevím... Pokud se jedná o normální souboj nebo rvačku, nikoho to nezajímá, a já určitě takového chlapa nebudu nahánět a tahat ho před soudce, když by ho porota stejně určitě osvobodila. Zabít druhého v čestném souboji, to je jedna z nejbezpečnějších věcí, které tady člověk může spáchat.“

„Nechceš zajet se mnou na ranč, Borde? Možná bychom tam našli nějaké divoké krocany.“

„Ne, ale stejně díky za pozvání, Langu. Musím se postarat o to tělo. Identifikovat, o koho jde, zkusit najít nějaké jeho příbuzné, a když nebudou, tak zařídit pohřeb.“

„O kolik takových mrtvých se příbuzní postarají?“

„Řekl bych, že tak o jednoho z deseti. I když se nám podaří tu rodinu najít, obvykle řeknou, ať ho pohřbíme a pošleme jim věci, které po něm zůstaly... A to nebývá nic moc, když několik večerů po sobě trčí u Henryho a leje do sebe kořalku.“

„Tak proč si s tím lámeš hlavu? Mně to připadá jako pěkně nevděčná práce. Každému by mohlo bohatě stačit, když těm troubům, co se nechají zabít, někdo zařídí křesťanský pohřeb. Město si tyhle věci nemůže dovolit.“

„Vždyť to přijde jen na pár babek, Langu. Dostane příkrývku, ve které ho zahrabou, pokud u sebe neměl vlastní, a zaplatí se někomu, kdo vykopá hrob. Pokud jde o to, letos jsem vykopal devět hrobů já sám.“

Mlčky se věnovali snídani. Langdon Adams se po chvílce zeptal: „Borde, nenapadlo tě, že bys zašel za Hyattem Johnsonem a požádal ho o půjčku? Abyš mohl na ranči začít znovu, rozumíš? On přece ví, že jsi dobrý a schopný dobytkař, takže by ti peníze klidně mohl půjčit.“

„To si snad děláš srandu. Peníze tečou do Hyattovy banky, ven z ní žádné nejdou, tak se to říká. Ale i kdyby to bylo možné, začnu znovu radši sám. Nechci být nikomu nic dlužný, ani se půl života dřít jen na to, abych zaplatil bankéři nějakou půjčku.“

Dveře do hostince se otevřely a dovnitř se vplížil nevelký šlachovitý chla-
pík s neholenou tváří; pod kloboukem s úzkou krempou se mu ježily neu-
česané vlasy, ve kterých měl ještě několik stébel slámy, jak nocoval někde
ve stáji.

Posadil se za stůl, či na židli spíš upadl, zkřížil paže na stole a na ně slo-
žil hlavu.

Ed přišel k němu a postavil před něho hrnek kávy. „Johnny... Tu máš. Vy-
padáš, že to potřebuješ. Napij se.“

Johnny zvedl hlavu a podíval se na kuchaře. „Díky, Ede. Ty starý doby,
kdy jsem jezdil pro ranč Zkosená sedma, už jsou dávno pryč.“

„To máš teda pravdu. Nedáš si nějaké lívanec, Johnny?“

Opilec zavrtěl hlavou. „Žaludek by to nesnesl. Možná pozdějc, Ede.
Díky.“ Dopil kávu a vypotácel se zpátky na ulici.

Ed se za ním smutně díval. „Teď byste to do něho neřekli, ale když jsem
přišel do tohotole města, býval to nejlepší honák široko daleko. To je šest let
zpátky. Dokázal jezdit na všem, co mělo po těle srst, a s lasem to uměl jako
málokdo. Jenže jak došlo na whisky, nebyl schopnej včas přestat. Špičkovéj
honák. Tehdy by ho ochotně zaměstnal každej ranč a slušně ho platil. Teď
nemůže o žádnou práci ani zavadit.“

„Zaplatil ti někdy za jídlo, které od tebe dostává?“ zeptal se Langdon
skepticky. „Neviděl jsem, že by měl nějaké peníze.“

„U mě žádný peníze nepotřebuje,“ opáčil Ed stroze. „Já mám Johnnyho
řád. Pomohl mi, a ne jednou, když jsem přišel do zdejšího kraje, a nikdy se
o tom ani slovem nezmínil.“

Víte, jednou seděl s dalšíma honákama u stolu a hráli poker. Já jsem jen
tak postával poblíž. Tehdy jsem byl opravdu na dně, neměl jsem ani zač si
koupit jídlo. A práci jsem taky nemohl sehnat. Ptal jsem se jich, jestli by ne-
věděli o nějaký práci, a oni povídali, že ne. Já jsem jim na to řekl, že musím
co nejdřív najít možnost něco si vydělat, protože jinak určitě padnu a už ne-
vstanu. Johnny jen tak sáhl na svou hromádku peněz, vzal z ní dvě nebo tři
bankovky a podal mi je. ‚Tady máš peníze na jídlo, než něco seženeš,‘ poví-
dal. Začal jsem mu děkovat, ale on jen mávl rukou, ať ho neotravuju. O pár
dní pozdějc mi ještě strčil tři dolary rovnou na ulici. Když jsem pak našel
práci, tak jsem mu všechno vrátil.“

„Já vím,“ příkyvoval Borden Chantry. „Johnny býval dobrý chlap... jeden
z nejlepších kovbojů, co znám.“

Langdon Adams odsunul židli od stolu a vstal. „Kdyby sis to rozmyslel, Borde, tak přijed'. Mohli bychom si prásknout po nějakých krocanech, a taky bych tě provedl po ranči.“

„Možná. Ještě jsem neviděl Bess. Přijel jsem večer hodně pozdě, a tak jsem je nechtěl budit, vyspal jsem se v kanceláři. Kdybych ji vyburcoval uprostřed noci, tak už by neusnula.“

Adams odešel a Ed si k Bordenovu stolu přinesl hrnek s kávou. „Máš nějakou potuchu, co je ten mrtvej chlap zač?“

„Vůbec ne, Ede. Já bych řekl, že nějaký opilý kovboj. Pijou, až mají přes míru, a pak se začnou hádat s kopáči z dolů. Někteří ti Mexikáni jsou pěkně drsní... A potom, ve městě se objevuje spousta všelijakých vandráků. Od skončení války se po zemi potuluje hodně chlapů, kteří nemají rodiny, závazky ani domov, a ani si nic nehledají.“

Dokud po sobě střílí navzájem, každému je to celkem jedno, aspoň pokud jde o férový souboj. Nikomu se nelíbí, když dojde k vraždě nebo někdo někoho strelí zezadu, ale nic takovýho se tady nestalo už roky.“

„Jo, to byl ještě maršálem George Riggina. Tehdy se něco podobného stalo... teda aspoň já jsem si vždycky myslel, že to byla vražda. A když už o tom mluvím, Helen Rigginaová pořád tvrdila, že jejího muže taky zavraždili.“

„Ještě jsem tady nebyl, když se to stalo.“

„Spadl na něho kus skály. Projížděl kousek od města takovým divokým koutem a v jedné chvíli se dostal těsně pod útes. Trvalo tři dny, než ho našli.“

„Ten mrtvý venku... Už jsi ho tady někdy viděl?“

„Jestli je to ten stejný, tak přišel včera brzo ráno sem, aby se najedl. Tichej chlápek.“ Ed se zamračil. „Poslouchej, Bordene, ten člověk mně nepřípadal jako někdo, kdo si říká o malér. Tichej chlap, jak říkám. Seděl sám, snědl své jídlo a odešel.“

„Zaplatil ti?“

„Zlatou dvacetidolarovkou. Vracel jsem mu drobný.“ Ed odstrčil židli a vstal. „Musím jít uklízet. Dot dneska nepřijde. Prej jí bolí hlava nebo co. Dneska sehnat někoho, kdo by člověku pomohl, to je těžký... Na ženský padne nějaká nemoc vždycky ve chvíli, kdy je nejvíc potřebuješ.“

Borden Chantry vyšel na ulici. Měl by jít domů, aby Bess aspoň věděla, že už se vrátil. Hrozně se bála pokaždé, když vyjel za nějakým psancem, ale prozatím se tahle práce zdála méně nebezpečná, než když naháněl divoké koně nebo dlouhorohý dobytek.

Ano, půjde domů, ale napřed by se měl zastavit ve staré stodole a podívat se na toho mrtvého muže. Moc mu na téhle práci nezáleželo, ale když už ji dostal, tak ji musí dělat pořádně a hledět si počínat tak, aby to také bylo někde vidět. Tohle si často opakoval, ale zároveň si jasně uvědomoval, že nikdy nedělal nic jen tak pro efekt. Necítil se vlastně jako opravdový maršál. Nikdy ho nenapadlo, že by mohl zastávat pozici strážce zákona, ale když už mu tu práci dali, bude ji vykonávat, jak nejlíp dovede.

V zanedbané stodole panovalo šero. Tělo leželo na starém ponku. Páchlo to tam plesnivým senem a světlo se dovnitř prodíralo jen početnými škvírami ve stěnách a ve střeše.

Velký Joe seděl u kamenné podezdívky a opíral se o ni zády – urostlý starý indián v ošuntělém černém klobouku s vysokou střežou, za stuhou měl zastrčené pero, v černé košili a obnošených modrých kalhotách, které byly očividně určeny někomu menšímu.

Borden Chantry přešel po hliněné podlaze plné prachu a slámy a podíval se na mrtvého.

Býval to docela pohledný mužský... Možná třicetiletý, ale možná i mladší nebo naopak starší. Klidná, přísná tvář opálená od slunce a ošlehaná větrem. Člověk, který se hodně pohyboval ve volné krajině, od pohledu nějaký jezdec. Rozhodně žádný opilec a hospodský rváč. Chantry se zájmem prohlížel ostruhy s velkými kolečky, opatřenými po obvodu početnými zoubky. Byly vyrobené ze stříbra a na každé z nich visel malý zvoneček.

Tady v okolí nebyvalo nic podobného k vidění, ukazovaly spíš na jihozápad... Snad to byl Mexičan nebo Kalifornan. Většina kovbojů, kteří teď jezdili pro okolní ranče, přišla z Wyomingu nebo z Montany... nebo také z Kansasu.

Opatrně, aby příliš nehybal s tělem, prohlédl mrtvému kapsy. Tři zlaté desetidolarovky, hrst drobných mincí. Na krku červený vzorovaný šátek... Ale žádné doklady ani papíry.

Smekl pojistný řemínek z kohoutku zbraně a potom opatrně vytáhl z pouzdra šestiranný revolver, načež přičichl k hlavni. Necítil ani stopu zápachu střelného prachu, jenom zbrojní olej. Podíval se na bubínek a našel v něm pět nábojů. Zbraň se ovšem dala považovat za úplně nabitou, protože hodně

mužů mělo ve zvyku při cestování krajem nechávat úderník spuštěný do prázdné komory. Bylo to tak daleko bezpečnější. Sám to dělal docela stejně.

Takže žádné střelení. Ze zbraně v poslední době nevyšla jediná rána, a ten muž očividně neočekával žádné potíže, protože měl pojistné kožené poutko zaklesnuté za kohoutek. Kdyby se dostal do nějaké složité situace, nejdřív by poutko smekl a uvolnil revolver.

Muž měl v košili poblíž srdce díru po kulce. Kolem nebyly stopy krve, které by stály za řeč, ale to se stávalo celkem často.

Borden znovu přešel pohledem nehybné tělo a zamračil se. Něco mu na tom nesedělo, a tak si mrtvého prohlížel pozorněji. Co je na té mrtvole špatně?

Ta košile... to je ono. Zdála se vzhledem k postavě toho muže příliš velká. Je pravda, že když člověk nutně potřebuje košili, tak koupí, co je zrovna k mání, ale v tomto případě šlo o něco jiného... Tenhle muž měl dokonale padnoucí oblečení. Perfektně ušité černé holínky s naleštěnými stříbrnými ostruhami, černé kalhoty z kvalitní hustě tkané látky, které mu padly jako ulité, stejně jako kabát s trásněmi z kůže vyčiněné tak důkladně, že byla skoro bílá. Dbal na svůj zevnějšek, šlo o šviháka, který se o sebe staral, tak proč ta nepřiléhavá velká košile?

Nu, mohlo by se najít mnoho důvodů, proč ji měl na sobě, a bylo na čase, aby se Borden vydal domů. Začal zasouvat revolver zpátky do pouzdra, ale znovu jej vytáhl a pozorně prohlížel.

Téhle zbraně se hodně používalo... Také pouzdro bylo opotřebované. Naleštěné a ve slušném stavu, ale ošuntělé. Tedy revolver a pouzdro patřily jistě muži, který věděl, jak se s touhle zbraní zachází, a zřejmě by si ve střelení vedl hodně zdatně.

„Velký Joe, co si o tom myslíš?“

Indián vstal. „To dobrý chlap... silnej muž. Myslet, že jel z velký dálky. Žádný pití. Žádněj smrad. Žádná flaška. Obličej silnýho chlapa... celej čistej.“

Borden si zamyšleně mnul bradu a opět zrakem studoval mrtvého cizince. Velkému Joeovi se smrt toho muže nezdála a jemu taky ne. Něco na tom všem bylo špatně.

„Vražda,“ prohlásil Velký Joe. „Ten chlap... nevědět že někdo střelí. Nečekaná rána, myslím.“

Bordena indiánovo mínění zneklidnilo. Sklopil pohled na prašnou zem. Zatraceně, že by se objevily nové problémy? Proč tenhle mrtvý nemohl být ochmelka, který se rád pere, jak původně předpokládal?

Velký Joe si myslí, že toho člověka zastřelili ze zálohy. Nebo aspoň v situaci, kdy napadený něco takového vůbec neočekával. Klidně to mohl udělat někdo, komu důvěřoval... Ale rovnou na ulici? Kdo by na něco takového měl dost kuráže? Navíc ten muž byl cizinec. Že by ho někdo sledoval až sem?

Přeložil Jan Mrlík